Dosar nr.2a-59/24 (2-2310080803-2a-19012024)
Judecătoria Edineți, sediul Dondușeni,
Judecător: Lilia Țurcan

CURTEA DE APEL NORD
D E C I Z I E

16 ianuarie 2025 mun. Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei Elena Grumeza,
Judecătorii Ivan Parii, Natalia Costaș
grefier Olga Topada,

examinând în ședință publică, apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lui Dulepa Alexandr împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 13 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bojencu Valentin către Dulepa Alexandr privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La 12 iulie 2023 reclamantul Bojencu Valentin a înaintat o cerere de chemare în judecată către Dulepa Alexandr prin care solicită:
   - ✓ încasarea prejudiciului material în sumă de 15 650 lei;
   - ✓ încasarea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei;
   - ✓ încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată s-a invocat că, la 23 august 2021 pârâtul Dulepa Alexandr, conducând autocamionul de model MAN cu n/î ***** cu semiremorcă în spate de model Carnehl cu n/î ***** cu direcția de deplasare din or. Cupcini raionul Edineț spre s. Scăieni raionul Dondușeni, ajungând la ieșire din s. Frasin și fiind încărcat cu gabarit depășit în înălțime (saci cu îngrășăminte) și nefiind corespunzător acoperită încărcătura acestuia, a agățat cu vârful sacilor firele de telecomunicații, deteriorându-le și doborând un pilon din beton armat care respectiv a căzut peste automobilul personal al reclamantului Bojencu Valentin de model Ford Tranzit cu n/î *****, fiind în deplasare regulamentară, urmare automobilul personal s-a deteriorat.
3. Prin decizia agentului constatator din 22 noiembrie 2021, pârâtul Dulepa Alexandr a fost recunoscut culpabil în comiterea contravenției prevăzute la art. 242 alin.(2) Cod Contravențional. Nefiind de acord cu soluția agentului constatator, pârâtul Dulepa Alexandr a contestat-o. Prin Hotărârea Judecătoriei

Edineț sediul Dondușeni din 24 mai 2022 contestația formulată a fost respinsă. Pîrîtul a depus un recurs împotriva actului judecătoresc sus-menționat.

4. Prin Decizia Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2022 recursul a fost respins cu menținerea soluției din prima instanță. La somația de soluționare extrajudiciară a litigiului, pârâtul nu a răspuns.
5. Alăturat reține reclamantul că, pentru repararea mijlocului ce transport, a achitat suma de 15650 lei. Respectiv solicită încasarea sumei respective cu titlu de despăgubire.
6. Mai reține că, deși este evidentă vinovăția pârâtului Dulepa Alexandr, acesta s-a eschivat de la repararea autovehiculului reclamantului, sau oferirea unei reparații pentru prejudiciul comis, corespunzător reclamantul Bojencu Valentin a fost nevoit să se deplaseze pe jos, ceea ce i-a creat un șir de greutăți în activitatea lui, corespunzător această împrejurare s-a răsfrâns negativ asupra rezultatelor activității și respectiv s-a răsfrâns negativ asupra veniturilor familiei reclamantului.
7. Prin urmare, consideră că încasarea sumei de 5000 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului moral, va reprezenta o sumă echitabilă în raport cu fapta comisă și consecințele ce au urmat.
8. În drept își întemeiază acțiunea pe prevederilor art. art. 16, 19, 20, 1998 alin.1), 2025 Cod civil al RM.

Poziția instanței de fond:

9. Prin hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 13 septembrie 2023 s-a admis integral acțiunea civilă. S-a încasat de la Dulepa Alexandru în folosul lui Bojencu Valentin suma de 15650 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma contravenției. S-a încasat de la Dulepa Alexandru în folosul lui Bojencu Valentin suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma contravenției.

Solicitarea apelantului:

10. Invocând netemeinicia hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 13 septembrie 2023, apelantul Dulepa Alexandr prin intermediul reprezentantului său, avocatul Odobescu Ghenadie la 15 iunie 2024 a declarat apel nemotivat prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă. Totodată a solicitat repunerea în termen a apelului.
11. Prin încheierea Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2024 s-a repus apelantul în termenul de înaintare a cererii de apel.
12. Ulterior, la 19 aprilie 2024 apelantul Dulepa Alexandr reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie a depus apelul motivat prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care

cererea de chemare în judecată să fie respinsă, cu încasarea din contul intimatului a cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

13. În cererea de apel declarată s-a invocat că, Dulepa Alexandr, este angajat al SRL „Star-Expres” în calitate de şofer de autocamion din data de 01.04.2017 unde activează până la momentul actual. Astfel în temeiul art. 15 alin.1), art. 20 alin.3) din Legea nr. 414 din 22.12.2006, Bojencu Valentin urma să se adreseze cu o cerere de despăgubire direct asigurătorului de răspundere civilă auto, CA „General Asigurări” SA, or, la data producerii accidentului (23.08.2021), pentru autocamionul MAN nr. înmatriculare ***** şi remorca cu nr. înmatriculare *****, era valabilă Poliţa de Asigurare Obligatorie de Răspundere Civilă Auto Internă (RCA) din 05.10.2020 eliberată de CA „General Asigurări” SA. Deci, Bojencu Valentin urma să înainteze cerere de despăgubire către CA „General Asigurări” SA. Cu atât mai mult, proprietar al autocamionului MAN nr. înmatriculare ***** şi remorca cu nr. înmatriculare ***** este SRL „Star-Expres”. Acţiunea civilă Bojencu Valentin a înaintat-o către Dulepa Alexandr, astfel cererea a fost înaintată împotriva pârâtului necorespunzător.
14. Consideră că instanţa de fond în mod neîntemeiat a dispus de a se încasa de la Dulepa Alexandr suma de 15650,00 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma contravenţiei şi suma de 5 000,00 cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma contravenţiei.
15. În ceea ce priveşte cheltuielile de judecată suportate de către Dulepa Alexandr, consideră că acestea urmează a fi compensate integral din contul lui Bojencu Valentin în felul următor suma 5000 lei achitată avocatului pentru acordarea asistenţei juridice, în baza bonului de plată nr. 49798000 din 11.01.2024.
16. Totodată susține că, pentru examinarea cererii de apel Dulepa Alexandr a achitat taxa de stat în sumă de 744,56 lei care urmează a fi încasată din contul lui Bojencu Valentin în beneficiul lui Dulepa Alexandr.
17. În cadrul ședinței instanței de apel reprezentantul apelantului Dulepa Alexandr, avocatul Botnari Vitalia a susținut cererea de apel în mod integral, totodată a solicitat încasarea din contul intimatului a cheltuielilor de judecată suportate de apelant.
18. Intimatul Bojencu Valentin a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

19. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, audiind declarațiile participanților la proces, examinând materialele dosarului, Colegiul civil consideră cererea de apel întemeiată și pasibilă admiterii din următoarele motive.

20. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
21. Instanţa de apel constată că Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni a pronunţat dispozitivul hotărârii la 13 septembrie 2023, iar cererea de apel a fost declarată la 11 ianuarie 2024, solicitând repunerea în termen a apelului.
22. Prin încheierea Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2024 s-a repus apelantul în termenul de înaintare a cererii de apel.
23. În conformitate cu art. 385 lit. ”c” CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre.
24. În conformitate cu art. 386 alin.1) CPC, hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel, dacă: a) circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei.
25. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
26. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărârii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
27. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
28. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
29. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească

faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

30. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
31. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
32. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.
33. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
34. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
35. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar

în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

36. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
37. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
38. În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
39. S-a constatat că, reclamantul Bojencu Valentin a înaintat cerere de chemare în judecată către pârâtul Dulepa Alexandr prin care a solicitat încasarea prejudiciului material ca urmare a deteriorării automobilului în sumă de 15 650, încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, precum și a tuturor cheltuielilor de judecată.
40. Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 13 septembrie 2023 a admis integral acțiunea civilă înaintată de Bojencu Valentin.
41. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond din 13 septembrie 2023, Dulepa Alexandr a contestat-o cu apel.
42. Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile aplicabile la caz şi criticile aduse în apel, instanţa de apel constată că instanţa de judecată ierarhic inferioară, neîntemeiat a ajuns la concluzia temeiniciei cerințelor reclamantului Bojencu Valentin, reieșind din următoarele considerente.
43. Potrivit art. 16 alin. (1) lit. (g) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.
44. În conformitate cu art. 19 al. (1), (2),(3) și (5) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate

cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic). Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

45. Conform art. 20 al. (1) - (2) Cod civil, dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârșită cu vinovăție sub forma intenției sau imprudenței. Fapta este săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conștient, survenirea acestor urmări.
46. Potrivit art. 21 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.
47. Conform prevederilor art. 1998 al. (1) Cod civil - cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.
48. Reiterând normele de drept citate supra, Colegiul conchide că pe parcursul examinării cauzei în instanţa de fond și cea de apel cu certitudine s-a stabilit că, la data de 23 august 2021 apelantul Dulepa Alexandr, conducând autocamionul de model MAN cu n/î ***** cu semiremorcă în spate de model Carnehl cu n/î ***** cu direcția de deplasare din or. Cupcini, raionul Edineț spre s. Scăieni, raionul Dondușeni, ajungând la ieșire din s. Frasin și fiind încărcat cu gabarit depășit în înălțime (saci cu îngrășăminte) și nefiind corespunzător acoperită încărcătura acestuia, a agățat cu vârful sacilor firele de telecomunicații, deteriorându-le și doborând un pilon din beton armat care a căzut peste automobilul personal al intimatului Bojencu Valentin de model Ford Tranzit cu n/î *****, drept consecință a avut loc deteriorarea autovehiculului nominalizat.
49. Prin decizia agentului constatator din 22 noiembrie 2021, apelantul Dulepa Alexandr a fost recunoscut culpabil în comiterea contravenției prevăzute la art.

242 alin. (2) Cod Contravențional, fiind-i aplicată o amendă de 24 u.c. echivalentul a 1200 lei și 6 puncte de penalizare.

50. Astfel, nefiind de acord cu soluția agentului constatator, Dulepa Alexandr a contestat-o, iar prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 24 mai 2022 contestația formulată a fost respinsă, hotărâre menținută prin Decizia Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2022 (f.d.37-39).
51. Potrivit Actului de defectare a automobilului din 02 iunie 2023 întocmit de SRL ”Edmarket-Auto” pentru reparația automobilului de model ”Ford Tranzit” cu n/î*****, Bojencu Valentin a achitat suma de 15650 lei (f.d.45), fapt ce a servit temei de înaintare a prezentei acțiuni în judecată.
52. În acest context s-a stabilit că, la momentul producerii accidentului, autocamionul de model MAN cu n/î ***** cu semiremorca de model Carnehl cu n/î ***** deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă RCA din 05 octombrie 2020, valabilă până la 04 octombrie 2021, contractul fiind încheiat de asiguratul SRL ”Star-Expres” cu asiguratorul SA ”General Asigurări” (f.d.29,31).
53. Totodată, la materialele cauzei se regăsește Raportul de inspecţie tehnică periodică a vehiculului din 05.10.2020, potrivit căruia proprietarul autocamionului de model MAN TGA 18.440 4X2 BLS, nr. înmatriculare *****, este SRL „Star-Expres”, iar persoană de încredere este Dulepa Alexandr (f.d.28), precum şi Raportul de inspecţie tehnică periodică a vehiculului din 05.10.2020, potrivit căruia proprietarul vehiculului tipul caroseriei Basculantă, nr. înmatriculare *****, este SRL „Star-Expres”, iar persoană de încredere Dulepa Alexandr (f.d.30).
54. Astfel, la momentul producerii accidentului-23 august 2021, mijlocul de transport de model MAN cu n/î ***** și semiremorca de model Carnehl cu n/î ***** se afla în proprietatea SRL ”Star-Expres”, unde apelantul era angajat în câmpul muncii în calitate de șofer de autocamion, fapt confirmat prin certificatului din 17 aprilie 2024 eliberat de SRL ”Star-Expres” (f.d.114).
55. Colegiul indică că nu întotdeauna calitatea de autor al faptei ilicite şi debitor în obligaţia delictuală, o întruneşte aceeaşi persoană.
56. La caz, nu se neagă faptul că anume Dulepa Alexandr a fost recunoscut vinovat în producerea accidentului, și respectiv anume acţiunea prejudiciabilă a acestuia (comisă din imprudență) a provocat daune materiale proprietarului autovehiculului „Ford Tranzit” cu n/î*****, Bojencu Valentin, însă având în vedere că la momentul producerii accidentului apelantul își executa atribuțiile de serviciu, iar autocamionul de model MAN cu n/î ***** cu semiremorca de model Carnehl cu n/î ***** deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă RCA din 05 octombrie 2020, valabilă până la 04

octombrie 2021, în speță, modul de reparare a prejudiciului cauzat în urma accidentului rutier, este guvernat de Legea nr.414 din 22.12.2006.

57. Colegiul reiterează că la data producerii accidentului (23.08.2021), autocamionul MAN nr. înmatriculare ***** şi remorca cu nr. înmatriculare ***** erau asigurate de Compania de Asigurări ”General Sigurări” SA.
58. Conform prevederilor art.15 alin.1) din Legea nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule prevede că, *asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul*.
59. Potrivit art. 20 alin.1) din Legea nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, *drepturile persoanei păgubite prin accident produs pe teritoriul Republicii Moldova de autovehicul aflat în proprietatea sau utilizarea asiguratului se exercită faţă de asigurătorul de răspundere civilă auto direct, la sediul acestuia, sau prin reprezentantul de despăgubiri, în limitele răspunderii asigurătorului prevăzute în prezenta lege*.
60. Iar potrivit alin.3 al aceluiași articol, persoana păgubită poate să adreseze cerere de despăgubire direct asigurătorului de răspundere civilă auto sau reprezentantului de despăgubiri desemnat de acesta, indiferent de faptul că asiguratul a executat sau nu obligaţia de înştiinţare prevăzută la art.18 alin.(1) lit.c).
61. Prin urmare, Colegiul atestă tranșant că în speță, dreptul persoanei păgubite Bojencu Valentin, prin accidentul produs de autovehicul condus de pîrîtul apelant Dulepa Alexandr, urma a fi exercitat direct către asigurătorul de răspundere civilă auto CA „General Asigurări” SA, asigurător care s-a obligat să despăgubească prejudiciile cauzate prin accidentul produs de autovehicul, în perioada de valabilitate a contractului de asigurare.
62. În contextul dispozițiilor legal citate, instanța reține că reclamantul Bojencu Valentin nu a respectat procedura determinată expres de Legea nr. 414/2006, lege special aplicabilă speței în condițiile art. 1998 Codul civil, și nu a depus cererea de despăgubire către CA „General Asigurări” SA.
63. Astfel, în cazul în care la momentul producerii accidentului, Dulepa Alexandr ca persoană angajată la SRL ”Star-Expres” (proprietarul vehiculului implicat în accident), deținea polița de asigurare RCA eliberată de CA „General Asigurări” SA, reclamantul Bojencu Valentin urma să depună la compania de asigurare cerere de acordare a despăgubirilor de asigurare, deoarece prejudiciile cauzate păgubitului în calitate de risc asigurat urmează a fi preluate de către compania de asigurări în temeiul contratului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă.

64. Având în vedere specificul litigiului în cauză și reieșind din pretențiile reclamantului Bojencu Valentin față de pârâtul Dulepa Alexandr privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră eronată soluția instanței de fond privind admiterea acțiunii înaintate de Bojencu Valentin, acțiune care urma a fi respinsă din considerentele sus enunțate.
65. Conform prevederilor art. 2036 alin.1) CC, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.
66. Este de menţionat că prejudiciul moral se referă la o lezare adusă drepturilor extrapatrimoniale, neeconomice ale persoanei, provenind din atingerea adusă acelor valori sau atribuite ale individului care îi definesc personalitatea.
67. Prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice pe care le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvîrșite de autorul prejudiciului, respectiv acesta urmează a fi compensat numai atunci cînd a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Or, există un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului pretins a fi cauzat. Astfel, prejudiciul este de natură morală numai în cazul în care este urmarea încălcării valorilor de aceiași natură. Reiterând, se poate concluziona că prejudiciul moral se compensează doar în cazul în care fapta ilicită care a adus atingere drepturilor patrimoniale a fost culpabilă.
68. Și aceasta deoarece, reieşind din cadrul legal precitat, Colegiul judiciar conchide că compensaţia prejudiciului moral urmărește scopul de a repara de fapt prin echivalent bănesc suferinţele psihice şi fizice cauzate de făptuitor, astfel încât cuantumul acesteia trebuie să fie echitabil şi proporţional suferinţelor cauzate, adjudecarea unei sume ce ar depăşi aceste principii fiind contrară Legii şi constituind o îmbogăţire fără justă cauză.
69. Potrivit prevederilor art. 2037 CC, 1) mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. 2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. 3) La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime

comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

70. În aceeași ordine de idei, Colegiul menționează că, repararea prejudiciului moral urmează a fi dispusă de către instanța de judecată doar în cazurile stabilite expres de lege.
71. Astfel, pornind de la cerința reclamantului privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel consideră declarative argumentele reclamantului cu privire cauzarea prejudiciului moral.
72. Or, Colegiul civil analizând argumentele reclamantului prin prisma dovezilor anexate, reține că acestea nu justifică suferinţele intense, de ordin moral şi psihologic invocate de ultimul a fi suportate urmare a acţiunilor pârâtului-apelant Dulepa Alexandr, la fel nefiind demonstrat şi probat în nici un fel careva consecinţe negative a accidentului produs la data de 23 august 2021 asupra sănătăţii reclamantului.
73. Ceea ce ține de cheltuielile de judecată suportate de părți în pricina dată, colegiul civil reține următoarele.
74. Conform art. 82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.
75. Potrivit art.94 alin.1 CPC al RM instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată.
76. În conformitate cu prevederile art. 90 lit. i) CPC, din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte cheltuielile de asistență juridică.
77. Conform prevederilor art.96 CPC, (1) instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.
78. Conform alin.(1^1) al aceluiași articol, cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.
79. Instanța de apel reține că, în cadrul examinării prezentei cauze în instanța de apel interesele apelantului au fost reprezentate de avocații Odobescu Ghenadie și Botnari Vitalia.
80. Potrivit bonului de plată seria DAA nr. 49798000 din 11.01.2024 Dulepa Alexandr a achitat BAA „Odobescu&Partenerii” pentru acordarea asistenței juridice suma de 5 000 lei (f.d.110).
81. Astfel, examinând cerința apelantului privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică sub aspectul necesităţii cheltuielilor şi rezonabilităţii acestora ca mărime, Colegiul consideră că suma de 5000 lei solicitată cu titlu

de asistență juridică este excesiv de mare în comparație cu serviciile acordate de avocații nominalizați.

82. În acest sens, la caz nu sunt întrunite elementele realităţii, necesităţii şi rezonabilităţii ca mărime a sumei solicitate de apelant pentru cheltuielile de asistență juridică. Or, în susținerea cerinței privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei nu a prezentat borderoul de calcul/lista detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat, volumul de muncă exercitat de avocați, descifrarea orelor de lucru efectuate de aceasta pe parcursul examinării pricinii respective, tarifele aplicate. Astfel, solicitantul nu a probat că cuantumul cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, au fost reale în contextul acțiunilor întreprinse de avocatul Ghenadie Odobescu și Botnari Vitalia în prezenta acțiune.
83. În atare circumstanțe, ținând cont de caracterul și complexitatea prezentei cauze civile și de volumul de lucru efectuat de avocatul Ghenadie Odobescu și Botnari Vitalia, Colegiul judiciar consideră că cheltuielile de asistență juridică care urmează a fi compensate de către apelantului urmează a fi apreciate la suma de 2000 lei, care în opinia instanței este argumentată și rezonabilă și poate fi considerată corespunzătoare acțiunilor întreprinse de avocat.
84. Aici Colegiul civil reține că, prin reducerea onorariului de avocat instanţa nu intervine în convenţia încheiată de părţi, în calitate de client, şi avocatul lor, nu sunt încălcate nici dispoziţiile art. 63 din Legea cu privire la avocatură, potrivit cărora, mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată, instanţa nu a făcut decât să stabilească, în cadrul raportului juridic procesual civil, cheltuielile de judecată pe care le datorează partea care a pierdut procesul. Aplicând dispoziţiile art. 96 CPC al RM, instanţa nu cenzurează contractul de asistenţă juridică, ci doar stabileşte în mod corespunzător cuantumul cheltuielilor de judecată.
85. Totodată Dulepa Alexandr la depunerea apelului a achitat taxa de stat în mărime de 744, 56 lei (f.d.111).
86. Astfel, reieșind din faptul că instanța de apel a ajuns la concluzia de a admite cererea de apel, și a casa integral hotărârea instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral, Colegiul civil va admite pretenția de compensare a cheltuielilor de judecată, cu încasarea din contul lui Bojencu Valentin în beneficiul lui Dulepa Alexandr cheltuieli de jucată cu titlu de taxa de stat în mărime de 744, 56 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 lei.
87. Având în vedere că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată, iar argumentele invocate de către apelant sunt fondate, Colegiul civil consider

necesar de a admite apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lui Dulepa Alexandr, a casa integral hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 13 septembrie 2023, și va emite o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii civile înaintate de Bojencu Valentin.

88. Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 385 lit. „c” CPC al RM, Colegiul civil

Decide:

Admite apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lui Dulepa Alexandr.

Casează integral hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 13 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bojencu Valentin către Dulepa Alexandr privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat, cu emiterea unei noi soluții după cum urmează:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Bojencu Valentin către Dulepa Alexandr privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat se respinge;

Se încasează de la Bojencu Valentin în beneficiul lui Dulepa Alexandr cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel în mărime de 744, 56 (șapte sute patruzeci și patru, 56) lei și cheltuielile de asistență juridică reale, necesare și rezonabile în mărime de 2000 (două mii) lei.

În rest, pretențiile privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică ce exced, se resping.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaș**